

Istraživanje Lastovskog poklada – digitalna pohrana sakupljene građe

Iva Niemčić – Joško Ćaleta

Institut za etnologiju i folkloristiku

mačevni
plesovi
projekt instituta za
etnologiju i folkloristiku

POČETNA PLESOVI OBIČAJI LOKACIJE PUBLIKACIJE O PROJEKTU KONTAKT

hrzz Hrvatska zadržava za razvoj
Sjedište za etnologiju

pretraži

Lastovski poklad

Prikaži sve medije

Video sadržaj: Plesne večeri u sali, obujak 2011.

Lijenica (lirica, lira)
je solističko gudačko glazballo s trima žganim žičem svirač, sjedeci, naslanja na kojeg se svira na gudalo. U Živoje je uporablja Dubrovačkom primorju, Konavljem i na poluotoku Pelješcu te

Pokladno razdoblje na otoku Lastovu počinje blagdanom Sv. Antuna 17. siječnja i traje do Čiste srijede. Iznimno, ako se tako pokladarsko društvo dogovori, balo (plesne večeri koje se održavaju samo u pokladno vrijeme) može početi već od blagdana Sv. Tri kralja. Na Sv. Antuna, bez obzira koji je to dan u tjednu, održava se prvo balo na kojem kapo sale pozdravi prisutne mještane i posebne goste: načelnika općine, liječnika i svećenika te najavi početak pokladnih običaja. Od tогa svečanog bala i maškarama je omogućen dolazak i sudjelovanje u zbivanjima.

Kandalora, lira i halekanje

Na blagdan Kandalore, 2. veljače „izlazi“ lira te svojim specifičnim, prodornim zvukom prati sve važne trenutke i radnje lastovskog poklada do Čiste srijede kada pokladne čarolije nestane, a cijelo selo utihne i vrati se svojoj svakodnevici. Lira ili lijericu¹ je solističko gudačko glazballo koje uglavnom prati ples, a rjeđe pjevanje. Na otoku Lastovu lira se svira isključivo u pokladno vrijeme.

Sadržaj

- Kandalora, lira i halekanje
- Pretili četvrtak
- Pretili nedjelja i balo pod liru
- Balo pod liru
- Pretili ponедjeljak
- Kupljenje jaja na pretili ponedjeljak
- Pokladni utorak
- Čista srijeda
- Arhivske fotografije

Lokalitet

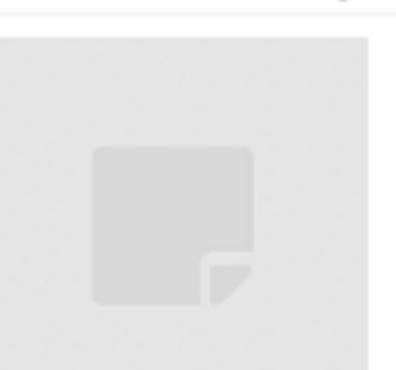
Lastovo

Lastovo je otok u hrvatskom dijelu Jadranskog mora. Nalazi se 14 km prema jugu od otoka Korčule. Otok je dug oko 10 km, a širok 5,8 km. Najviši vrh otoka je Hum (417 m). Površina otoka je 41 km². Upravnom podjelom pripada Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Naseljen je u kontinuitetu već nekoliko tisuća godina. Prvi poznati stanovnici ... [Pročitaj sve >](#)

17. – 13.
Siječanj – Veljača

Plesovi

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske je 17. siječnja 2008. godine **Lastovski poklad** proglašilo zaštićenim nematerijalnim kulturnim dobrom i uvrstilo ga u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Poklad je za otočane običaj, tradicija koju aktivno njeguju, ali i društveni događaj koji određuje ritam godine, entitet kojem se prilagođavaju, kroz koji misle, promišljaju o smislu, zajedništvu, društvu, praštanju i dobroti. Poklad je i simbol otpora koji je proživio i preživio razne vlasti, države, poretku, predvodile su ga različite zastave, nadmudrio je razne zabrane.

Transkribirani razgovori o Lastovskom pokladu s lastovskim kazivačima (1)	
	Autor Čaletić, Jolko • Niemölf, Iva
Lokalitet Hrvatska: Dubrovačko - neretvanska županija: otok Lastovo	Godina zapisivanja 2022.
Jezik hrvatski	Signature IEF rkp 2493
Tip grada tekst	Vrsta grada náčeris
Opća napomena Istraživanje rađeno u sklopu monografije Uvooo! Evira nam kumpanija, pola nam je alavijal – etnografija Lastovskoga poklada	

Među samim Lastovcima se rodila ideja da se Lastovski poklad prijavi kao hrvatski kandidat za UNESCO-vu Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva. Cilj novog projekta bio je fokusiran na sakupljanje građe – kazivanja o pokladu i svemu vezanom uz njegovo postojanje, o svim njegovim mijenama od najstarijeg doba do današnjih generacija koje su istinski nositelji ovog običaja.

Rezultati istraživanja predstavljeni su u monografiji o Lastovskom pokladu. Prikupljena 172 intervjua transkribirana su i čine vrijednu etnografsku građu pohranjenu u digitalnom obliku u lokalnoj zajednici i u Repozitoriju Instituta za etnologiju i folkloristiku.

Suvremeni pristupi na području očuvanja i valorizacije baštine predviđaju dosljednu primjenu informatičke tehnologije. Cilj nam je bio omogućiti laki pristup informacijama vezanim uz Lastovski poklad i mačevne plesove na području Hrvatske te njihovu prepoznatljivost. Putem radionica u lokalnoj zajednici potaknuli smo i osposobili pojedince da se priključe u kontinuiranom kreiranju i ažuriranju podataka na prezentaciji. Na taj način je lokalna zajednica kao nositelj nematerijalnoga kulturnog dobra aktivno uključena u virtualno predstavljanje, a istovremeno i potaknuta na prikupljanje arhivskih fotografija, bilježaka te vođenju popisa bivših i aktivnih slijednika.

Stjepan Tefra
February 7 · 4h

Add a description

With Marija Alunović, tomislav stjepan, franjo susović, polkudeljica luca, ratko antocevic, tonka milulic, nino bartulovic, jakov bura, miroslav romano, mijo (djuljana sestra), mato grah and dinko katic in lastovo, dubrovacko-neretvanska.

Like Comment Unfollow Post Share Edit

Branka Kapitelli Doniadić, Marija Alunović, Cico Štoč and 17 others like this.

Share

Tea Škrabalija Hvalim da su ona čiva zadnja menić
džed Romano i pokogni dundo Hato Grah...
February 7 at 5:58pm · Like · 4h 2

Marije Škrabalije I teže Moja opeđ :-)
February 7 at 7:10pm · Like · 4h 1

Tonka Katić Friends with Veljko Tomic and 47 others.
evi između stjepana i ratko je Franjo petričev
February 8 at 12:12am · Like

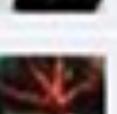
Marija Harulika Topalakić 26 mutual friends
DOLE PRVA S LJEVIMA JE MARGARITA JUCIĆE
SESTRA

Write a comment...

Archivske fotografije lastovskog poldnja 22 of 49

Tag Photo Options Share Send Like

 Stjepan Tafra hvala vam na tagiranju i prepoznavanju osoba s fotografija 😊
February 7 at 2:54pm · Like · 1

 Bruna Rizvanovic I baba mi se zabavila prepoznavajući cejade. Ona je govorila, ja sam tagirala.
February 7 at 5:11pm via mobile · Unlike · 7

 Johnny Utah nevjerovatno kakva tradicija!
February 18 at 10:13am · Unlike · 1

Stare fotografije pokladnih zbivanja iz obiteljskih albuma i sa tavana dobine su novi život dostupan cijeloj zajednici, da bi 10 godina nakon digitalizacije bile uvrštene u veliku monografiju o Lastovskom pokladu.

U procesu od terenskog istraživanja u lokalnoj zajednici, preko njegova smještanja u odnos prema postojećoj literaturi i autorativnim naracijama o istraživanim fenomenima, do pisanja etnografskog teksta i njegova vraćanja zajednici na koju se odnosi, te kreiranju internetskih prezentacija namijenjenih širokoj publici u kojima usko surađuje znanstveni tekst i suvremena dokumentaristička fotografija s glasom lokalne zajednice i arhivskim fotografijama iz obiteljskih albuma, otvaraju se iznova novi etnografski tereni, novi pogledi, nove teme istraživanja.